

SCI-CONF.COM.UA

**TOPICAL ISSUES OF
THE DEVELOPMENT
OF MODERN SCIENCE**

**ABSTRACTS OF IX INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
MAY 6-8, 2020**

**SOFIA
2020**

TOPICAL ISSUES OF THE DEVELOPMENT OF MODERN SCIENCE

Abstracts of IX International Scientific and Practical Conference

Sofia, Bulgaria

6-8 May 2020

Sofia, Bulgaria

2020

TABLE OF CONTENTS

1.	<i>Albeshchenko O. S.</i>	15
	METHODS OF ASSESSMENT OF THE UNITED TERRITORIAL COMMUNITIES - AS A TOURIST DESTINATIONS AND METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF PORTFOLIO-ORIENTED MANAGEMENT.	
2.	<i>Aleksandrova N. N.</i>	30
	ENHANCING STUDENTS' RESEARCH SKILLS IN THE PROCESS OF MASTERING A FOREIGN LANGUAGE.	
3.	<i>Artemov A. V., Neverova O. G., Ilyina S. I., Murzin V. N.</i>	39
	MORPHOLOGICAL STRUCTURE AND BIOMEDICAL INTERPRETATION OF THE AGING MECHANISM.	
4.	<i>Bagmut I. Yu., Kolisnyk I. L.</i>	47
	INFLUENCE OF SODIUM FLUORIDE ON THE CONTENT OF HISTOHORMONES IN THE FORMATION OF FLUORIDE INTOXICATION IN EXPERIMENTAL ANIMALS.	
5.	<i>Chaichenko N., Samolenko T., Yanchenko I., Dembitska O.</i>	51
	PSYCHOLOGICAL ASPECTS OF MOTIVATION STUDENTS YOUNG UNTIL HEALTHY LIFESTYLE.	
6.	<i>Chikov V. I.</i>	55
	THE USE OF MINERAL FERTILIZERS IN AGRICULTURE LEADS HUMANITY TO AN ENVIRONMENTAL DISASTER.	
7.	<i>Fialko N., Rokytko K., Polozenko N., Nosenko A.</i>	66
	MATHEMATICAL MODELING OF THE AERODYNAMICS OF MICROJET BURNER DEVICES.	
8.	<i>Ishchenko O. Ya., Koval S. Yu.</i>	71
	LEARNING STYLES AND STRATEGIES.	
9.	<i>Kuzmenko A. O., Dolyyna Yu. A.</i>	78
	TEMPORAL NETWORK OF LYRICAL TEXTS OF THE AMERICAN ARTIST 50CENT.	
10.	<i>Kopach O. Ye., Yurchyshyn O. M., Fartushok T. V., Halabitska I. M., Melnyk N. A., Fedoriv O. Ye., Palytsia L. M., Tsvyntarna I. Ya.</i>	83
	HEMODYNAMIC DISORDERS OF THE LIVER IN MECHANICAL INJURY OF DIFFERENT DIFFICULTY DUE TO THE INTOXICATION OF COPPER AND ZINC SALTS.	
11.	<i>Kravets O. V., Cherniienko V. V.</i>	90
	THE PROGNOSTIC ROLE OF MULTIPLE LYMPH NODE INVOLVEMENT IN PATIENTS WITH RESECTABLE ADVANCED ORAL SQUAMOUS CELL CARCINOMA.	
12.	<i>Linevych O. O.</i>	98
	THE MAIN ISSUE TO ACHIEVE SUCCESS IN ARTIFICIAL INTELLIGENCE SYSTEMS.	

13.	<i>Maslii M. Yu., Otroshchenko L. S., Bondarenko A. F.</i> THE ROLE OF THE BENCHMARKING STRATEGY IN THE ACTIVITY OF THE MODERN ENTERPRISE.	102
14.	<i>Mbakpuo James Onyinye</i> DEMOCRACY AND ECONOMIC DEVELOPMENT IN WEST AFRICA (ECOWAS).	106
15.	<i>Mozhechuk L.</i> MARRIAGE INSTITUTE IN UKRAINE: THEORY AND PRACTICE PROBLEMS.	120
16.	<i>Mykeshova G. P.</i> LEXICAL AND SEMANTIC FEATURES OF THE ATTRIBUTES IN TWO-COMPONENT CONSTRUCTIONS IN LEGAL DISCOURSE.	128
17.	<i>Piddubna A. A., Honcharuk L. M.</i> FEATURES OF METHODOLOGICAL TECHNOLOGIES IN THE STUDY OF ENDOCRINOLOGY IN THE FINAL COURSES.	132
18.	<i>Semenenko S. B., Tymofiychuk I. R., Slobodian K. V., Karatieieva S. Yu., Marushchak A. V.</i> FEATURES OF COMMUNICATION BETWEEN THE TEACHER AND THE STUDENT IN THE HIGHER EDUCATION SYSTEM.	135
19.	<i>Syrova G. O., Lukianova L. V., Prysiazhnyi O. V., Synelnyk V. V., Haichuk A. V.</i> RESEARCH OF COXIBS EFFECT ON MNESTIC ACTIVITY OF LABORATORY RATS.	140
20.	<i>Tkachenko E. V., Sokolenko V. N., Khalafalla A., Sartipi H. N.</i> TO THE QUESTION ABOUT STUDYING THE CONTROL LOCUS, BEHAVIORAL STRATEGIES, AGE AND GENDER TYPOLOGICAL ASPECTS BY PSYCHOLOGISTS, TEACHERS AND DOCTORS IN THE EARTH VARIOURS PARTS.	149
21.	<i>Vereshchahin I., Kandyba N., Lu Xiao Xiao</i> USING SCANNING ELECTRONIC MICROSCOPY IN ANATOMICAL STUDIES OF FLAX.	159
22.	<i>Zayats R., Sopilnyk L., Sopilnyk R.</i> TRAINING OF NEW AND EXISTING STAFF OF SCIENTIFIC- FORENSIC EXPERT INSTITUTIONS OF UKRAINE.	163
23.	<i>Артёмова Т. І.</i> ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ ГАРМОНІЗАЦІЇ СУПЕРЕЧНОСТЕЙ МІЖ ПРАВОМ ВЛАСНОСТІ ТА ЕКОНОМІЧНОЮ ВЛАДОЮ.	168
24.	<i>Астан'єва О. М., Грушка Г. В., Паскевич О. І., Федуленкова Ю. Я., Максимішин О. В.</i> СУЧАСНІ ВИМОГИ ЩОДО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ РАДІОЛОГІЇ ТА РАДІАЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ В ХАРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.	174

25	Бабаханова А. М. СОСТОЯНИЕ ФЕТОПЛАЦЕНТАРНОГО КОМПЛЕКСА У БЕРЕМЕННЫХ С ПРЕЭКЛАМПСИИ.	185
26	Багрий Т. Є., Замкова Т. В. МИСТЕЦЬКИЙ ПРОЕКТ ЯК ЗАСІБ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ.	192
27	Бартош М. В., Кубицький С. О. МЕТОДИ РОБОТИ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА ЩОДО УСУНЕННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКИ СТРАХІВ У ДОШКІЛЬНЯТ.	200
28	Бердникова Е. Г. ВЛИЯНИЕ ГУСТОТЫ СТОЯНИЯ И МИНЕРАЛЬНЫХ УДОБРЕНИЙ НА ПРОДУКТИВНОСТЬ СОРТОВ КУКУРУЗЫ НА ЗЕРНО В УСЛОВИЯХ ЮЖНОЙ СТЕПИ УКРАИНЫ.	212
29	Білоцерківський О. Б. АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ДО ОЦІНКИ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ У ДІЯЛЬНОСТІ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА.	219
30	Брославська Г. М., Гранкіна І. К. ОХОРОНА ПРАЦЕЗДАТНОСТІ СТУДЕНТОК-ХОРИСТОК.	225
31	Богачук К. О., Паршук С. М. НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД.	229
32	Бойчук І. В. ВПЛИВ СТРОКІВ СІВБИ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ НА РІВЕНЬ ПРОДУКТИВНОСТІ ЗЕРНА ТА НАСІННЯ В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ.	234
33	Бугай В. З., Кулакова К. В. СУТНІСТЬ ТА ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ.	240
34	Варганич Г. О., Жилкіна О. І. АСПЕКТИ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.	250
35	Вусатий М. В., Михайлова Л. М. ПОТЕНЦІАЛ І ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ.	258
36	Галич Є. А., Прокоф'єв О. М., Куляс К. А. ОСОБЛИВОСТІ ЦИРКУЛЯЦІЙНИХ АТМОСФЕРНИХ ПРОЦЕСІВ В РЕГІОНІ АНТАРКТИЧНОГО ПІВОСТРОВА.	264
37	Генріх О. Б. ЗАКОНИ НЕЛІНІЙНОЇ ДИНАМІКИ В МОДЕЛЮВАННІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ВПЛИВІВ У СОЦМЕРЕЖАХ.	271
38	Гохман О. Р., Ємельянова Д. В., Тадеуш О. Х. ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПРИ НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.	275

39.	<i>Гречин І. М.</i> ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ.	284
40.	<i>Гречаник Н. І.</i> ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ КУЛЬТУРОЛОГІЧНОЇ СКЛАДОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ СЛОВАЦЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ.	291
41.	<i>Григошкіна Я. В., Гумінська В. І.</i> ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ СТРАТЕГІЇ В УКРАЇНСЬКОМОВНІЙ ВЕРСІЇ РОМАНУ ДЖОНА ГРІНА «THE FAULT IN OUR STARS».	298
42.	<i>Гринчишин Т. М., Зікратий С. В., Костик В. З.</i> СУЧАСНІ ОПТИЧНІ ЛАЗЕРНІ СИСТЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ РОЗВИТКУ.	305
43.	<i>Деркач І. М.</i> ВПЛИВ КЛАТРОХЕЛАТУ ФЕРУМУ(ІУ) НА УМІСТ ГЕМОГЛОБІНУ І МОРФОЛОГІЧНІ ПОКАЗНИКИ КРОВІ ПЕРЕПЕЛІВ.	316
44.	<i>Дорошенко Е. Р.</i> "ЗАКРІПЛЕННЯ ТА ВТІЛЕННЯ НА ПРАКТИЦІ ОБМЕЖЕНЬ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА В УКРАЇНІ".	322
45.	<i>Дуганець В. І., Чинчик І. О.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ІНЖЕНЕРА-ПЕДАГОГА ДО МЕТОДИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.	328
46.	<i>Євтушенко Н. І.</i> СПОСОБИ ВІДТВОРЕННЯ ГРИ СЛІВ У АНГЛОМОВНОМУ РЕКЛАМНОМУ ДИСКУРСІ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ.	332
47.	<i>Єремєєва О. А., Третьякова С. О., Войтовська В. І., Приходько В. О.</i> ВПЛИВ ДОДАВАННЯ СПЕЛЬТИ ДО ПОМЕЛЬНИХ ПАРТІЙ ЗЕРНА ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ НА ЯКІСНІ ПОКАЗНИКИ БОРОШНА ТА ВИПЕЧЕНОГО ХЛІБА.	341
48.	<i>Завгородня Д. О.</i> РОБОТА З НАУКОВИМ ТЕКСТОМ ХІМІКО-БІОЛОГІЧНОЇ ТЕМАТИКИ У ПРАКТИЦІ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ.	353
49.	<i>Загородня А. А.</i> ПЕРСПЕКТИВНІ ІДЕЇ ЩОДО ЗАПРОВАДЖЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ В ОСВІТУ СТАРШОКЛАСНИКІВ.	359
50.	<i>Задорожня Д., Кузьменко А. О.</i> ІСТОРІЯ УКРАЇНИ У ПІСЕННИХ ТЕКСТАХ «ОКЕАНУ ЕЛЬЗИ».	363

51.	<i>Заикина А. Л.</i> ПСИХОФИЗИОЛОГИЧЕСКИЕ СОСТОЯНИЯ ПОДРОСТКОВ КАК ИНДИКАТОРЫ ИНФОРМАЦИОННОГО НЕВРОЗА.	369
52.	<i>Зайка О. В.</i> МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ШВИДКОГО УСНОГО РАХУНКУ.	378
53.	<i>Заміховський Л. М., Гринчишин Т. М., Мельник Б. О.</i> КОДУВАННЯ ДАНИХ В ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМАХ НА ОСНОВІ РЕКУРЕНТНИХ КОДІВ.	382
54.	<i>Захарова О. В., Воробчак М. М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ДОПИТУ НЕПОВНОЛІТНІХ, ЯКІ ПОТЕРПІЛИ ВІД СЕКСУАЛЬНОГО НАСИЛЬСТВА.	389
55.	<i>Звенігородська Т. В., Киричко Б. П.</i> ВИЗНАЧЕННЯ РЕПАРАТИВНОЇ АКТИВНОСТІ СПОЛУКИ НАТРІЙ 2-((4-МЕТИЛ-5-(ТІОФЕН-2-ІЛ)-4Н-1,2,4-ТРИАЗОЛ-3- ІЛ)ТІО)АЦЕТАТ У ВИГЛЯДІ 1 % МАЗІ В ЩУРІВ.	394
56.	<i>Карачевцева Л. М.</i> ФІЛОСОФІЯ ГЕТЕ ЯК ТЕОРЕТИЧНИЙ ВИКЛИК.	400
57.	<i>Карпенко О. В.</i> ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСОЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВАХ.	410
58.	<i>Кійко В. В., Янчик М. В.</i> ХАРАКТЕРИСТИКА СПОЖИВНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ МОЛОКА КОРОВ'ЯЧОГО ПАСТЕРИЗОВАНОГО ЗБАГАЧЕНОГО КОКОСОВИМ МОЛОКОМ.	413
59.	<i>Крайнюк Е. В., Буц Ю. В., Богатов О. И., Барбашин В. В.</i> СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ МЕЖДУНАРОДНЫХ СТАНДАРТОВ В СФЕРЕ УПРАВЛЕНИЯ РИСКАМИ.	421
60.	<i>Козонас В. С., Жуковський В. С., Литвинчук В. Г.</i> СУЧАСНІ ПРИНЦИПИ ДІАГНОСТИКИ, ЛІКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ОСТЕОПОРОЗУ.	427
61.	<i>Коваль Т. В., Ямборак Р. С.</i> САМООСВІТА ЯК ОСНОВА ПІДВИЩЕННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА.	435
62.	<i>Кожешкурт І. В., Валенда Н. А.</i> ПРОБЛЕМИ РОЗПІЗНАВАННЯ ІМЕНОВАНИХ СУТНОСТЕЙ КОМП'ЮТЕРНИМИ СИСТЕМАМИ.	444
63.	<i>Кортиев Л. И., Ванеев С. Д.</i> ИССЛЕДОВАНИЕ ПАРАЛЛЕЛЕЙ СКЛОНОВЫХ ЯВЛЕНИЙ И ЗАЩИТНЫХ МЕРОПРИЯТИЙ В ГОРНЫХ УСЛОВИЯХ БОЛГАРИИ И ОСЕТИИ.	448
64.	<i>Комарницька І.І.</i> СУЧАСНА ДОКТРИНА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА І ПРОЦЕСУ ЗА УЧАСТІ ОРГАНУ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ.	458

65. **Костюк У. З.** 468
ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ЕЛЕКТРО- ТА ГАЗОПОСТАЧАННЯ В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ.
66. **Костенко М. В., Гаркуша В. В.** 476
ОСОБЛИВОСТІ ДОПИТУ НЕПОВНОЛІТНІХ.
67. **Куліш С. М., Пилипенко М. Г., Прасул Ю. І.** 480
ВИСТАВКИ ЯК ФОРМА ПОЗАКЛАСНОЇ РОБОТИ З ГЕОГРАФІЇ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ.
68. **Кучмістова О. Ф., Шматенко О. П., Кучмістов В. О.** 484
МОНІТОРИНГ ФІТОРЕСУРСІВ ПІВДЕННО-СХІДНИХ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ ДЛЯ ПОТРЕБ ВІЙСЬКОВО-МЕДИЧНОЇ СЛУЖБИ.
69. **Лазоренко Т. В., Сазонова М. О., Хань Л. Г., Мохаммад Н. А.** 494
САБОТАЖ У КОЛЕКТИВІ: ПРИЧИНИ, ЦІЛІ, НАСЛІДКИ, СПОСОБИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА УСУНЕННЯ.
70. **Лесна Н. С., Чачанідзе С. С.** 504
ДОСЛІДЖЕННЯ МЕТОДІВ АНАЛІЗУ ПРОДУКТИВНОСТІ СКБД.
71. **Лесна Н. С., Свірчков В. В.** 509
ДОСЛІДЖЕННЯ МЕТОДІВ АНАЛІЗУ ДИНАМІКИ ЗМІН У РЕПОЗИТОРІЯХ ПЗ.
72. **Лесна Н. С., Вавілов П. О.** 514
ДОСЛІДЖЕННЯ ОНТОЛОГІЧНИХ МОДЕЛЕЙ ТЕКСТУ ДЛЯ АНАЛІЗУ ТЕХНІЧНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ.
73. **Листопадава В. В., Тригубець Б. О.** 518
МЕТОДИ РОЗРАХУНКІВ ЕЛЕКТРОФІЛЬТРІВ.
74. **Любченко О. В., Велигоря І. Е., Пушкарь Л. Ю., Бобровская Н. П., Рожкова В. В.** 522
ОСОБЕННОСТИ МИКРОКРИСТАЛЛИЗАЦИИ СМЕШАННОЙ СЛЮНЫ И КАРИЕСА ЗУБОВ У ШКОЛЬНИКОВ С ЭНДОКРИННОЙ ПАТОЛОГИЕЙ И ПАТОЛОГИЕЙ ОПОРНО-ДВИГАТЕЛЬНОЙ СИСТЕМЫ.
75. **Любченко Н. В.** 531
СТРАТЕГИЧЕСКОЕ ПЛАНИРОВАНИЕ В УПРАВЛЕНИИ ОПОРНОЙ ШКОЛОЙ В УСЛОВИЯХ ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИИ ВЛАСТИ.
76. **Лях Т. О.** 538
ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ДО ТЕКСТУ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ.

77. **Макарова І. О., Сметаніна Л. С.** 546
ОСНОВНІ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ УМОВИ УСПІШНОГО
ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПУБЛІЧНОМУ
УПРАВЛІННІ.
78. **Малыгина В. Д., Гончарова Т. В.** 551
РЕШЕНИЕ ПРИКЛАДНЫХ ЗАДАЧ: НАУЧНОЕ ОБОСНОВАНИЕ
В УСЛОВИЯХ ИНФОРМАТИЗАЦИИ.
79. **Малієнко А. В.** 564
ІНФОРМАЦІЙНІ ДАНІ ДИСПЕТЧЕРИЗАЦІЇ ВУГІЛЬНИХ
ШАХТ.
80. **Мамедова Ельза Рза кизи** 569
ВИБІР ПРІОРИТЕТНИХ СКЛАДОВИХ МОДЕЛЕЙ КОМПЛЕКС-
МАРКЕТИНГУ ПРИ УПРАВЛІННІ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ НА
РИНКУ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ.
81. **Мельникова Н. М., Ворошилова Н. М.** 575
ВПЛИВ ЗМІНИ КИСЛОТНО-ЛУЖНОГО СТАНУ НА
АКТИВНІСТЬ ТРАНСАМІНАЗ ТА ВМІСТ БІЛІРУБІНУ В КРОВІ
ОТРУЄНИХ КАДМІЄМ ЩУРІВ.
82. **Мелех Н. В.** 582
МЕДИКО-ПСИХОЛОГІЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПІДЛІТКІВ З
КОГНІТИВНИМИ ПОРУШЕННЯМИ ПРИ ДЦП ЗА СИСТЕМОЮ
ІНТЕНСИВНОЇ НЕЙРОФІЗІОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ.
83. **Мірошниченко О. В.** 586
СТАРООБРЯДНИЦТВО В ІСТОРІОГРАФІЧНІЙ ТРАДИЦІЇ ХІХ -
ПОЧ. ХХ СТ. УКРАЇНИ ТА КАТЕРИНОСЛАВЩИНИ.
84. **Митяй З. О.** 596
КІЛЬКІСНО-ОЦІННИЙ КОМПОНЕНТ У СЕМАНТИЦІ
МОВНИХ ОДИНИЦЬ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.
85. **Михайлова О. В.** 603
ФОРТЕПИАННИЙ ТРИПТИХ «ТЕНИ» Ф. ШМИТТА В ЗЕРКАЛЕ
ФРАНЦУЗСКОЙ НАЦИОНАЛЬНОЙ ТРАДИЦИИ.
86. **Нагребельна Л. П.** 607
ЗАКОНОМІРНОСТІ УТВОРЕННЯ ЗАТОРІВ.
87. **Негода Т. С.** 613
МЕТОДИ СТАТИСТИЧНОЇ ОБРОБКИ ДАНИХ ПРИ
ПРОВЕДЕННІ ФАРМАКОЕПІДЕМІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.
88. **Пархоменко О. С., Никитенко К. В.** 617
РОЗПОДІЛ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ З УРАХУВАННЯМ
ГЕНДЕРНОГО ПІДХОДУ.
89. **Панченко Г. О.** 620
ІННОВАЦІЙНА ПАРАДИГМА РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНОГО
УПРАВЛІННЯ.

90. **Паславська І. С.** 625
ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ В УПРАВЛІННІ УКРАЇНСЬКИМИ ТА ЗАКОРДОННИМИ ЗАКЛАДАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ.
91. **Перфільєв А. Ю.** 631
ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ ОФІЦЕРІВ: ПЕДАГОГІЧНА ПІДГОТОВКА.
92. **Печерских В. В.** 635
ЛЕЧЕБНЫЙ МАССАЖ КАК МЕТОД ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКОГО СОПРОВОЖДЕНИЯ ЛИЦ С ПАТОЛОГИЕЙ ПОЗВОНОЧНИКА.
93. **Пріма Р. М., Пріма Д. А., Рославець Р. М., Ольхова Н. В.** 639
ПЕДАГОГ-ФАСИЛІТАТОР - ІННОВАЦІЙНА ПРОФЕСІЙНА ПОЗИЦІЯ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.
94. **Пінчук Т. С.** 643
АКТИВІЗАЦІЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІД ЧАС ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ (З ДОСВІДУ РОБОТИ ВЧИТЕЛЯ-СЛОВЕСНИКА КРЕМІНСЬКОЇ ШКОЛИ-ГІМНАЗІЇ ТАМАРИ УМАНСЬКОЇ).
95. **Пічкур М. О.** 653
АКТУАЛІЗАЦІЯ НАУКОВОЇ ПРОБЛЕМАТИКИ ОБРАЗОТВОРЧОЇ ПІДГОТОВКИ ХУДОЖНИКІВ-ПЕДАГОГІВ У СИСТЕМІ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ.
96. **Приснякова Л. М., Аганова І. Н.** 660
К ВОПРОСУ О МАТЕМАТИЧЕСКОМ МОДЕЛИРОВАНИИ ИНФОРМАЦИОННОГО СОСТОЯНИЯ ЛИЧНОСТИ.
97. **Прокопов В. Г., Фіалко Н. М., Шеренковський Ю. В., Меранова Н. О.** 667
ЗАКОНОМЕРНОСТИ ЯВЛЕНИЙ ЛОКАЛИЗАЦИИ И ДЕЛОКАЛИЗАЦИИ В ПРОЦЕССАХ ПЕРЕНОСА.
98. **Полукаров Ю. О., Полукаров О. І., Качинська Н. Ф.** 671
ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ВИБОРУ ЗАСОБІВ ЗАХИСТУ ЗВАРНИКІВ.
99. **Поспєлова Г. Д., Коваленко Н. П., Поспєлов С. В., Степаненко Р. О.** 676
ПРОБЛЕМИ ФІТОСАНІТАРНОГО СТАНУ ПОСІВІВ ПШЕНИЦІ І ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ.
100. **Разанов С. Ф., Вітер Н. Г., Овчарук В. В.** 685
ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ЗАМІННИКІВ БІЛКОВОГО КОРМУ БДЖІЛ ПРИ ВИРОБНИЦТВІ ГОМОГЕНАТУ ТРУТНЕВИХ ЛИЧИНОК.

101.	Ранюк О. П. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ РИТОРИЧНИХ УМІНЬ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ.	693
102.	Риженко Ю. В., Риженко В. М. ДЕПОПУЛЯЦІЯ В УКРАЇНІ ЯК МЕДИЧНО-СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА.	701
103.	Руденко Ю. А. ХАРАКТЕРИСТИКА РІВНІВ СФОРМОВАНOSTІ ІНТОНАЦІЙНОЇ ВИРАЗНОСТІ МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ (НА МАТЕРІАЛІ КОНСТАТУВАЛЬНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ).	705
104.	Рудніцька О. О. ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТОК РОМСЬКОЇ КУЛЬТУРИ В КОНТЕКСТІ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ УКРАЇНИ XXI СТОЛІТТЯ.	716
105.	Рябова О. О., Кашута В. Є. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО МІСЦЕВОЇ ТЕРАПІЇ АТОПІЧНОГО ДЕРМАТИТУ.	719
106.	Сагач Г. М. ЕТИКО-ЕСТЕТИЧНІ ВИМІРИ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ МИКОЛИ ВОЛОДИМИРОВИЧА ЛУКІВА[1, с.1-304].	722
107.	Садовенко С. М. НОТНІ ЗАПИСИ ФОЛЬКЛОРНИХ ТА НАРОДНИХ ПІСЕНЬ ЯК ВАЖЛИВЕ ДЖЕРЕЛО ЗБЕРЕЖЕННЯ Й ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ ПІСНЕТВОРЧОСТІ В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРОЛОГІЧНОГО ЗНАННЯ.	734
108.	Саєнко Ю. О., Кірчева Ю. О., Азарова О. К. ВПЛИВ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ НА ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.	741
109.	Сайфуллаева Д. А. СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ПРОЦЕССА ПОДГОТОВКИ СПЕЦИАЛИСТОВ В СИСТЕМЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ.	746
110.	Самая Т. В. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ ВОКАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ.	752
111.	Свет М. Ю. ПЕРСПЕКТИВЫ ПРИМЕНЕНИЯ ОКСОТУРЬ БХ В ПЕРСОНАЛИЗИРОВАННОМ ЛЕЧЕНИИ РАКА МОЛОЧНОЙ ЖЕЛЕЗЫ.	758

112	Семенов С. В., Истомина В. С. ПРОБЛЕМАТИКА ФОРМИРОВАНИЯ НОВОЙ ЗАСТРОЙКИ В УСЛОВИЯХ СУЩЕСТВУЮЩЕЙ ИСТОРИКО- АРХИТЕКТУРНОЙ СРЕДЫ ГОРОДА.	762
113	Семенов С. В., Шлибанова Т. А. РЕСТАВРАЦИЯ ПРИРОДНОГО КАМНЯ В ИСТОРИЧЕСКОЙ ЗАСТРОЙКЕ САНКТ-ПЕТЕРБУРГА ХУШ ВЕКА.	768
114	Сєдова О. О. ОСНОВНІ ГРИБНІ ХВОРОБИ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН В УКРАЇНІ.	776
115	Селіхов Ю. А., Коцаренко В. О. ІНТЕГРАЦІЯ ПРОЦЕСУ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ В РЕКТИФІКАЦІЇ СУМІШІ ОЦТОВА КИСЛОТА - ВОДА.	780
116	Стратан-Артишкова Т. Б., Шевцова О. Б. СУБ'ЄКТНІСТЬ І АВТОРСЬКА СПРОМОЖНІСТЬ В ХУДОЖНЬО-ІНТЕРПРЕТАЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.	786
117	Стрига Е. В., Липова О. В. РОЗВИТОК ПУБЛІЦИСТИКИ ТА ПРОЗИ НА РОЗМОВНІЙ МОВІ БАЙХУА.	792
118	Солодовник О. В., Костюченко Л. В., Каршунова А. С. ПАЛІАТИВНА СКЛАДОВА У ПІДГОТОВЦІ СПЕЦІАЛІСТА З МЕДИЧНОЮ ОСВІТОЮ.	798
119	Сухоцька Г. В. МЕТОДИ АВТОМАТИЧНОЇ ГЕНЕРАЦІЇ ЛАБІРИНТІВ.	809
120	Ткачук Д. М. ПОЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ КУ-КЛУКС-КЛАНУ В ХХ СТОЛІТТІ.	816
121	Усик Д. Б. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ САМООЦІНКИ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.	827
122	Фель Е. Л. НАРРАТИВНА СТРАТЕГІЯ КНИГИ Ж. ДЮТУРА «ДРУГ, КОТОРЬЙ ЖЕЛАЄТ ВАМ ДОБРА».	836
123	Фефілова Т. В. ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ВИНАХІДНИЦЬКИХ ЗАДАЧ (ТРВЗ) НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.	844
124	Хомутовська Л. В. БУЛІНГ В ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.	855
125	Цюряк І. О. ФУНКЦІОНУВАННЯ МУЗИЧНОГО СТИЛЮ «СИМФО-МЕТАЛ» У СУЧАСНИХ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ УМОВАХ.	859
126	Чернюх О. Г. ОНЛАЙН НАВЧАННЯ. ВИКЛИК РЕАЛЬНОСТІ ЧИ ПРОФЕСІЙНА НЕОБХІДНІСТЬ.	866

127. **Черная Т. В., Гасай Г. А.** 876
КОМПЛЕКСНАЯ ИГРОВАЯ КИНЕЗИТЕРАПИЯ В РЕАБИЛИТАЦИИ ДЕТЕЙ С АУТИЗМОМ.
128. **Чернова К. В., Чорна Ю. В.** 882
МУЛЬТИМЕДІЙНІ ПРЕЗЕНТАЦІЇ ЯК ЗАСІБ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СЛУХАЧІВ НА ДОВУЗІВСЬКОМУ ЕТАПІ.
129. **Чорна Ю. В., Янушевська І. Б.** 887
КОНТРОЛЬ НА ДОВУЗІВСЬКОМУ ЕТАПІ НАВЧАННЯ (З ДОСВІДУ РОБОТИ ЦЕНТРУ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН ЗДМУ).
130. **Шапакидзе Е. Д., Николеишвили Г. В.** 894
РОЛЬ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИИ В РАЗВИТИИ ШЕЛКОВОДСТВА ГРУЗИИ.
131. **Шевців Л. Ю., Сенишин Б. Б.** 903
ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ БАНКІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ.
132. **Шевців Л. Ю., Сподарик Т. І.** 911
СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.
133. **Шевчук І. В., Бурлака Л. П.** 919
МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ТАБЛИЧНИХ ВИПАДКІВ МНОЖЕННЯ ТА ДІЛЕННЯ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.
134. **Шевчук О. А., Вергеліс В. І.** 928
НАСІННЄВА ПРОДУКТИВНІСТЬ СОЇ ЗА ВИКОРИСТАННЯ РІСТРЕГУЛЮЮЧИХ ПРЕПАРАТІВ.
135. **Шомиров Д. А.** 938
ТОТАЛЬНАЯ ГИСТЕРЭКТОМИЯ У ЖЕНЩИН С ОЖИРЕНИЕМ.
136. **Шмуліч О. В., Алиева С. В.** 947
ПРОГНОСТИЧНА ДИНАМІКА В КАРДІАЛЬНІЙ ТРАНСПЛАНТАЛОГІЇ.
137. **Шуляк С. М., Валенда Н. А.** 951
ЗАДАЧА АНАЛІЗУ ТОНАЛЬНОСТІ ТЕКСТУ.
138. **Юркова Т. Ф.** 957
ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ПРИРОДИ ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ.
139. **Яровицька Н. А., Кулібаба О. С.** 966
АКТУАЛЬНІСТЬ ІДЕЙ АЛЬБЕРА КАМЮ В УМОВАХ ЗАГАЛЬНОСВІТОВОГО КАРАНТИНУ.

УДК 378:330.3

**ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ В
УПРАВЛІННІ УКРАЇНСЬКИМИ ТА ЗАКОРДОННИМИ ЗАКЛАДАМИ
ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Паславська Ірина Сергіївна

Викладач кафедри
романо-германської філології
ДЗ «Луганський національний
університет імені Тараса Шевченка»

Впровадження менеджменту ризиків у діяльність закладів вищої освіти досить новий напрям у системі управління ВНЗ в Україні, який дасть змогу скоригувати стратегію розвитку з урахуванням ступеня ризику, підвищити результативність функціонування навчальних закладів та забезпечити розвиток в умовах невизначеності, долаючи негативні та слідуючи позитивним тенденціям. У зарубіжних країнах менеджмент ризиків вже давно став невід'ємною складовою системи управління, й вищі навчальні заклади не є виключенням. Це обумовлено тим, що ґрунтовний аналіз, ідентифікація, оцінка та коригування ризиків є необхідними при прийнятті стратегічних та інноваційних рішень, прогнозуванні ринку послуг, маркетингових дослідженнях. Таким чином вивчення досвіду використання технологій ризик-менеджменту в закордонних закладах вищої освіти є актуальним напрямком й перспективою даного дослідження може стати розробка та впровадження технологій ризик-менеджменту в українські ВНЗ.

Ключові слова: ризик, ризик-менеджмент, освітні послуги, вищий навчальний заклад, технологія, система управління.

На даному етапі розвитку освіти, науки та суспільства в цілому існує велика кількість ризиків, які впливають на систему вищої освіти. У відповідь на

загрози та виклики, які постають перед закладами вищої освіти, деякі ВНЗ застосовують у своїй діяльності підхід управління ризиками в комерційних організаціях (Enterprise Risk Management (ERM) approach).[1, с.3]

Це свідчить про те, що незважаючи на практичну та теоретичну цінність технологій ризик-менеджменту, на даному етапі проблема ризику та ризик-менеджменту розглянута більш детально в економіці та банківській справі. Дана ситуація пов'язана й з тим, що ризик-менеджмент сформувався в окрему науку лише у II половині XX століття. Становлення ризик-менеджменту як науки припадає на 1973 рік, а як нової парадигми стратегічного управління в сучасному бізнесі відноситься до середини 90х років XX століття.

Ризик-менеджмент, чи управління ризиками, - порівняно новий напрям у теорії й практиці менеджменту, що впевнено посів своє місце серед сучасних методів управління. Ризик-менеджмент як специфічна наука формувався не одне десятиліття, однак до сьогодні не існує чітко сформованих еволюційних концептів розвитку ризик-менеджменту як окремої галузі. [2, с.26]

Порівнюючи практику використання технологій ризик-менеджменту в українських та закордонних ВНЗ, можна дійти висновку, що для українських закладів вищої освіти це зовсім новий напрямок діяльності та на даний момент не існує практики застосування подібних технологій. В той час як в закордонних закладах вищої освіти вже існує практика менеджменту ризиків. Проте аналіз робіт з управління ризиків таких закордонних науковців як Йоссі Раанана (Yossi Raanan) та Майкла Х'юбера (Michael Huber) свідчить про те, що використання технологій ризик-менеджменту в освітній галузі починається лише з початку 2000х років.

У процесі дослідження досвіду використання технологій ризик-менеджменту в управлінні українськими та закордонними закладами вищої освіти було проведено аналіз сайтів українських та закордонних вищих навчальних закладів та виявлено наступне: на сайтах закордонних закладів вищої освіти Сполучених Штатів Америки, Австралії, Великобританії та Нової Зеландії розміщені у вільному доступі документи з управління ризиками, які в оригіналі

мають назву Risk-Management Policy. При аналізі сайтів українських вищих навчальних закладів не було виявлено жодного документа з управління ризиками.

В процесі дослідження було ретельно вивчено документи з управління ризиками закордонних вищих навчальних закладів та проведено порівняльний аналіз структури документів, понять «ризик» та «ризик-менеджмент», категорій та видів ризику, процесу управління ризиками та організації відповідальності за управління ризиками.

Дане дослідження сайтів та документів свідчить про практику використання технологій ризик-менеджменту закордонними закладами вищої освіти та повну відсутність подібної практики в українських вищих навчальних закладах.

Нестабільність світової економіки і банкрутство багатьох компаній стимулюють розроблення і впровадження міжнародних, національних та корпоративних стандартів ризик-менеджменту. У деяких країнах Європи та світу вже існують такі стандарти. При розробці документів з управління ризиками досліджуваних ВНЗ було використано існуючі стандарти ISO 31000 risk management, AS/NZS ISO 31000:2018, AS/NZS ISO 31000:2018 (Risk Management - Principles and Guidelines), Risk Management Guidelines - Companion to AS/NZS ISO 31000: 2009', SA/SNZ HB 436:2013. При цьому в Україні відсутні такі нормативні акти. Слід зазначити, що є відмінності у трактуванні основних понять, підходів до визначення внутрішніх і зовнішніх ризиків та, відповідно, побудови організаційних схем процесу ризик-менеджменту. В Україні для вирішення даної проблеми необхідно прийняти нормативний акт стосовно методології ризик-менеджменту, який допоможе врегулювати спірні питання та актуальним є залучення держави до процесу формування культури ризик-менеджменту. Так, наприклад, у 2000р. Рада з фінансування вищої освіти (Higher Education Funding Council (HEFCE)) Англії зобов'язала всі університети країни впровадити систему управління ризиками як управлінський інструмент, який вплине на ефективність прийняття рішень. [3, с.5] Якщо говорити про вітчизняний досвід управління ризиками

на підприємствах України, то в нашій державі відсутні навіть методологічні підходи до ризик-менеджменту. Існують лише Методичні рекомендації щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України, схвалені Постановою Правління Національного банку України від 02.08.2004 № 361. Але цей документ стосується лише банків. Його не можуть застосовувати підприємства інших сфер діяльності. Практика застосування системи ризик-менеджменту на підприємствах в нашій країні майже відсутня.

Цьому передують ряд проблем пов'язаних з:

- відсутністю традицій управління ризиками;
- недостатньою підготовкою та кваліфікацією відповідного персоналу;
- слабкою інформованістю суспільства;
- нестачею і недоступністю зрозумілих методичних рекомендацій;
- відсутністю нормативного забезпечення з боку держави.

Вплив цих недоліків можна зменшити шляхом впровадження стандартів ризик-менеджменту в управлінську діяльність суб'єктів господарювання України. Управління ризиками є новим напрямом у дослідженнях системи освіти.

Для створення ефективних інструментів регулювання ризиків в організаціях України необхідно проаналізувати структуру основних стандартів, що використовуються у зарубіжній практиці.

Технологія управління навчальним закладом є послідовним цілеспрямованим процесом, який має циклічний характер і реалізується через конкретні види управлінської діяльності. Ефективність роботи вищого навчального закладу залежить від рішення багатьох задач, значимість і рівень складності яких різні. Якість рішень, оптимальність будь-яких видів витрат, результативність прийнятих рішень дозволяють дати об'єктивну оцінку діяльності ВНЗ, педагогічного колективу, наукової діяльності, якості підготовки студентів. Всі елементи складають комплексність методів керування, що забезпечують охоплення всіх сторін діяльності вищого навчального закладу по досягненню ефективності.

Сьогодні неможливо уявити керівництво зарубіжною організацією без системи управління ризиками, тобто ризиками, які виникають у процесі діяльності або можуть виникнути в перспективі. Успішний ризик-менеджмент дозволяє організаціям вести свою діяльність з урахуванням можливих викликів та загроз, що дозволяє покращувати послуги, які надаються. Таким чином підвищується репутація та довіра до організацій. Кожна організація наражається у процесі своєї діяльності на різні види ризику й необхідним є розвиток культури управління ризиками. Усі види ризиків необхідно ідентифікувати, оцінювати і управляти ними. Цей підхід надає організації можливість розуміти суму всіх ризиків і їх взаємозалежність. Отже, інтегрована система управління ризиками визначається як безперервний, профілактичний і систематичний процес розуміння, управління і взаємодії з метою ненастання ризикових ситуацій в перспективі. [4, с. 81]

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Lundquist Anne E. Enterprise Risk Management (ERM) at U.S. Colleges and Universities: Administration Processes Regarding the Adoption, Implementation, and Integration of ERM. Dissertation. - 2015. URL: <https://scholarworks.wmich.edu/dissertations/1181>
2. Герасименко О.М. Еволюція світового ризик-менеджменту// Інвестиції: практика та досвід. - 2013. - № 12. - С. 26-31. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2013_12_9
3. Huber Michael. The risk university: Risk identification at higher education institutions in England. - Centre for Analysis of Risk and Regulation, London School of Economics and Political Science, London, UK. - 2011. - CARR Discussion Papers (DP 69). URL: <http://eprints.lse.ac.uk/38891/>
4. Berg, H. P. Risk management: Procedures, methods and experiences. //Risk Management. - 2010. - 77(1). - 79-95.
5. Старостіна А. О. Ризик-менеджмент: Теорія та практика : навч. посіб. - К. : Політехніка, 2004. - 200 с.

6. Хриков Є. М. Управління навчальним закладом : навч. посіб.- К. : Знання, 2006. - 365 с.